

PM 10.9.2025 Mikael Koillinen

Edustajanpalkkiosta annetun lain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun asian käsittelystä eduskunnassa

Perustuslain 28 §:n 3 momentin mukaan jos kansanedustaja olennaisesti ja toistuvasti laiminlyö edustajantoimensa hoitamisen, eduskunta voi hankittuaan asiasta perustuslakivaliokunnan kannanoton erottaa hänet edustajantoimesta joko kokonaan tai määräajaksi päätöksellä, jota on kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä. Säännöksessä ei 1928 valtiopäiväjärjestyksen 17 §:n tavoin enää säädetä edustajanpalkkion menettämisestä.

Edustajanpalkkiosta annetun lain 2 §:n 3 momentin mukaan jos edustaja toistuvasti jättää osallistumatta eduskuntatyöhön ilman hyväksyttävää estettä, voi eduskunta puhemiesneuvoston ehdotuksesta päättää, että hän menettää määrättyltä ajalta edustajanpalkkionsa tai osan siitä.

Eduskunnan työjärjestyksen 6 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan puhemiesneuvoston tehtävänä on [muun ohella] tehdä ehdotus täysistunnolle edustajanpalkkion tai sen osan menettämisestä edustajanpalkkiosta annetun lain nojalla.

Palkkiolain säännöksen perusteluiden (LA 117/1999 vp, s. 2/II) mukaan puhemiesneuvosto voi ottaa asian käsiteltäväkseen myös omasta aloitteestaan. Aloitteen edustajantoimen laiminlyömistä koskevan asian ottamisesta käsiteltäväksi [puhemiesneuvostossa] voi tehdä myös valiokunta, jos sen jäsen ilman hyväksyttävää syytä on toistuvasti poissa valiokunnan kokouksista.

Soveltamiskäytäntöä edustajanpalkkion menettämisestä ei ole. Säännöksen esityöt eivät myöskään tarjoa merkittävästi informaatiota soveltamisen tueksi.

Palkkiolain mukaan puhemiesneuvoston ehdotus käsitellään täysistunnossa. Aiheellista olisi, että täysistunto lähettäisi asian perustuslakivaliokuntaan, vaikka sääntely ei sitä nimenomaisesti edellytä (ks. näin myös PeVM 21/2020 vp - M 5/2019 vp; Valtakunnansyyttäjän syyttämislupaa koskeva pyyntö asettaa kansanedustaja syytteeseen).

Puhemiesneuvosto voi halutessaan hankkia myös itse asiantuntijaselvitystä päätöksentekonsa tueksi.